

Vantaan pysäköinnin maksullisuuden järjestäminen

VD/1146/08.00.00.00/2016

HW

Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi 7.3.2016 § 45 Vantaan liikennepoliittisen ohjelman yhteydessä periaatteen pysäköinnin maksullisuudesta Vantaan kaupunkikeskustojen sekä asemien ympäristöjen katu- ja torialueilla sekä kaupungin hallinnoimilla liityntä- ym. pysäköintialueilla. Lisäksi kaupunginhallitus päätti velvoittaa kuntatekniikan keskuksen selvittämään pysäköintimaksujen keräämis- ja järjestämistapaa siten, että järjestelmä voidaan ottaa käyttöön syksyllä 2017. Liityntäpysäköinnin informaatio- ja maksujärjestelmien toteuttamisen periaatteista Vantaalla on päätetty aiemmin kaupunginhallituksen kokouksessa 8.6.2015 § 23. Esitystä Vantaan pysäköinnin maksullisuuden järjestämisestä käsiteltiin teknisen lautakunnan kokouksessa 11.10.2016 § 15, jossa se päätettiin yksimielisesti palauttaa uudelleen valmisteluun.

Teknisen lautakunnan tekemän palautuspäätöksen jälkeen Trafix Oy on päivittänyt aiempaa selvitystään pysäköinnin maksamisesta Vantaalla. Tarkistettu selvitys (päiväty 01.11.2016) sisältää mm. kirjallisuusselvityksen maksullisen pysäköinnin vaikutuksista asiointipysäköintiin sekä tarkistettut hyöty- ja kustannuslaskelmat

Maksulliselle pysäköinnille on asetettu tavoitteita sekä liikennejärjestelmän, käyttäjän että kaupungin näkökulmasta. Liikennejärjestelmän kannalta tavoitteena on pysäköintipaikkojen kapasiteetin optimaalinen hyödyntäminen, kustannusten kohdistuminen entistä enemmän hyötyjälle ja kestävien kulkumuotojen käytön edistäminen. Käyttäjän kannalta tavoitteena on pysäköinnin maksamisen helppous, hinnoitteluperiaatteiden selkeys ja oikeudenmukaisuus. Käyttäjälle on myös hyödyllistä, mikäli maksujärjestelmä on yleisesti käytössä lähiseudulla. Kaupungin näkökulmasta järjestelmän tulee olla edullinen, luotettava sekä jo käytössä olevaan tekniikkaan perustuva. Lisäksi pysäköinninvalvonnan on oltava tehokkaasti järjestettävissä.

Useammassa kansainvälisessä tutkimuksessa on todettu, että ilmainen pysäköinti ei välttämättä ole tae keskustan liikkeen elinvoimaisuudelle. Ilmainen tai edullinen pysäköinti pikemminkin kasvattaa autoilun määrää, ohjaa paikat pitkäaikaisen pysäköinnin käyttöön eikä kannusta kulkemaan vaihtoehtoisilla kulkumuodoilla. Keskustan vetovoimaisuuden kannalta pysäköinnin hintaa tärkeämmät tekijät ovatkin muun muassa ympäristön laatu, palveluiden valikoima sekä yleinen saavutettavuus. Vuonna 2013 Tampereella tehdyn pysäköintitutkimuksen päätelmien mukaan keskustassa autolla asioivat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä pysäköinnin hintaan, pysäköintipaikkamäärään sekä pysäköintijärjestelmän kehittymiseen. Tampereella pysäköinnin hinnoittelun tavoitteena on ollut ohjata autoilijoita kadunvarsipaikoilta pysäköintilaitoksiin. Kadunvarsipysäköintipaikat tulisikin ohjata ensisijaisesti lyhytaikaisen pysäköinnin tarpeisiin, mitä voidaan hinnoittelun avulla tukea. Pysäköinnin hinnan tulisi erityisesti kadunvarsipaikoilla olla sellaisella tasolla, että paikoista on aina noin 15 % vapaana. Tämä takaa vapaan pysäköintipaikan löytämisen, kun sitä tarvitsee, ja näin ollen vapaan pysäköintipaikan etsimisestä syntyvä turha liikenne vähenee.

Vantaalla pysäköinnin maksualueiden rajauksen lähtökohtina ovat olleet nykyiset lyhytaikaista asiointia palvelevat pysäköintipaikat kadunvarsilla ja muilla yleisillä alueilla. Maksullisuus esitetään toteutettavaksi vaiheittain siten, että maksullisuuden käyttöönotto alkaisi ensimmäisillä alueilla syksyllä 2017. Lisäksi suositellaan myös kaupungin omistamien kiinteistöjen lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin tarkoitettujen paikkojen muuttamista maksullisiksi keskusta-alueilla, pois lukien koulut ja päiväkodit, noudattaen ko. keskusta-alueen hinnoitteluperiaatteita.

Ensimmäisessä vaiheessa maksullisuus kattaisi seuraavat keskukset: Tikkurila, Myyrmäki, Koivukylä, Korso, Kivistö ja Martinlaakso. Alueiden maksullisuuden tarkemmat rajaukset on esitetty selvityksessä ja nämä tarkentuvat edelleen laadittavissa yleissuunnitelmissa ja liikenteenohjaussuunnitelmissa. Käyttökokemusten ja maankäytön kehittymisen perusteella maksullisuutta on mahdollista seuraavassa vaiheessa laajentaa.

Hinnoittelumalliksi esitetään tasahintamallia, koska se on käyttäjälle selkein. Pysäköinnin esitetään olevan maksutonta ensimmäisen tunnin ajan. Tämä mahdollistaa saattoliikenteen ja tavanomaisen asioinnin ilman pysäköintimaksua. Lisäksi tämä vaikuttaa huoltoliikenteen toimivuuteen, jolloin huollolle ei tarvitse suunnitella ja ylläpitää omaa maksujärjestelmää esimerkiksi vuosittaisen maksun

muodossa. Ensimmäisen tunnin jälkeen pysäköintimaksun suuruus olisi keskeisimmillä paikoilla 2 €/h ja muilla keskusta-alueilla 1 €/h. Maksullisuus olisi voimassa arkisin klo 7-19 ja lauantaisin klo 8-14. Tapauskohtaisesti maksullisuus voisi olla voimassa myös öisin ja pysäköinti voi olla maksullisuuden lisäksi myös aikarajoitettua.

Pysäköintimaksujen keräystavaksi esitetään pääasiassa mobiilimaksamista, jossa maksaminen tapahtuu rekisteröitymällä mobiilisovelluksen käyttäjäksi tai tekstiviestillä, joka ei edellytä rekisteröitymistä. Mikäli pelkkä mobiilimaksaminen aiheuttaa jatkossa ongelmia, keskeisille paikoille voidaan toteuttaa maksuautomaatteja tai mahdollistaa pysäköinnin maksaminen esimerkiksi Vantaa-infoissa tai kioskeissa. Kustannus- ja turvallisuussyistä käteisellä rahalla maksaminen automaateilla ei kuitenkaan olisi mahdollista, vaan maksaminen tapahtuisi aina pankki- ja luottokorteilla tai käyttäen lähimaksuominaisuutta.

Liityntäpysäköinnin esitetään olevan maksutonta, mutta maksuton liityntäpysäköinti edellyttää HSL:n matkakortilla tunnistautumista. Tunnistautuminen tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että pysäköijällä on oltava matkakortillaan voimassa oleva kausi- tai arvolippu. Arvolipun voi ostaa myös pysäköinnin yhteydessä. Ilman matkakorttia pysäköinti maksaa 5 €/pysäköintitapahtuma. Maksaminen edellyttää aluksi lippuautomaattien (ei käteistoimintoa) hankkimista ja asentamista. Liityntäpysäköintialueilla on pääsääntöisesti 12 h aikarajoitus ja suurimmilla liityntäpysäköintialueilla osalla paikoista 24 h, jolloin em. aikarajoituksia pidempään kestävästä pysäköinnistä määrätään pysäköintivirhemaksu.

Selvityksessä on arvioitu alustavasti järjestelmän kustannuksia ja tuloja kaupungille. Arvioiden mukaan pysäköintitulot ensimmäisen vaiheen maksullisesta tasahintapysäköinnistä olisivat suuruusluokaltaan n. 0,8 -1,0 miljoonaa euroa/vuosi. Kaupungin mobiilimaksamisesta palveluntuottajalle maksamat provisiokustannukset olisivat noin 10 000 €/vuosi ja pysäköinninvalvonnan taustajärjestelmästä kustannukset noin 30 000 €/vuosi. Lisäksi pysäköintimaksujen suorittamisen valvonta edellyttää lisäresursseja kaupungin pysäköinninvalvontaan. Kaupunkisuunnittelulautakunta on päättänyt kokouksessaan 12.9.2016 § 11 perustaa kolme uutta pysäköinnintarkastajan virkaa, joiden henkilötyöajasta n. 1/3 (palkkakustannukset n. 40 000 vuodessa) arvioidaan kohdistuvan maksullisen pysäköinnin valvontaan. Em. perusteilla pysäköinnin maksullisuus toisi kaupungille arviolta vähintään 0,7 miljoonan euron nettotulot. Arvio ei sisällä mahdollisia pysäköintivirhemaksuja.

Tekninen lautakunta 8.11.2016 § 11

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään, että

- Pysäköinnin maksullisuus toteutetaan keskusta-alueilla "Pysäköinnin maksaminen Vantaalla - selvityksessä" esitettyjen rajausten mukaisesti aloittaen syksyllä 2017 keskeisimmistä alueista (Tikkurila, Myyrmäki, Kivistö) ja edeten muille keskusta-alueille (Koivukylä, Korso ja Martinlaakso) seuraavan 2 - 5 vuoden sisällä kytkien maksullisen pysäköinnin vireillä olevien rakennushankkeiden toteutumiseen. Maksullisen pysäköinnin laajentamisesta em. keskusta-alueiden alueiden ulkopuolisille alueille päätetään erikseen.
- Pysäköinnin hinnoittelu perustuu tasahintamalliin, siten että pysäköinnin ensimmäinen tunti on maksutonta, jonka jälkeen pysäköintimaksut ovat keskeisimmillä paikoilla 2 €/h ja muilla paikoilla 1 €/h.
- Maksullisuus on voimassa arkisin klo 7 - 19 ja lauantaisin klo 8 - 14. Maksullinen pysäköinti voi tapauskohtaisesti olla voimassa myös öisin ja pysäköinti voi olla maksullisuuden lisäksi myös aikarajoitettua.
- Kuntatekniikan keskus oikeutetaan muuttamaan maksullisuuden alkamis- ja päättymisajankohtia tapauskohtaisesti liikenteenohjaussuunnitelmassa.
- Pysäköintimaksujen keräystapa perustuu pääasiassa mobiilimaksamiseen. Mikäli pelkkä mobiilimaksaminen osoittautuu ongelmalliseksi, voi kaupunki hankkia yksittäisiä maksuautomaatteja tai mahdollistaa pysäköinnin maksaminen esimerkiksi Vantaa-infoissa tai kioskeissa.
- Liityntäpysäköinti edellyttää joko matkakortilla tunnistautumista tai 5 € kertapysäköintimaksua.

- g) Velvoitetaan kuntatekniikan keskus selvittämään pysäköintimaksujärjestelmän hankintamenettelyjä ja jatkossa organisointia kaupunkikonsernin sisällä esim. siten, että järjestämisvastuun ottaisi joku kaupungin nykyisistä pysäköintiyhtiöistä.
- h) Maksulliseen lyhytaikaisen asiointipysäköintiin suositellaan siirryttävän myös em. keskusta-alueilla sijaitsevien kaupungin omistamien kiinteistöjen osalta, pois lukien koulujen ja päiväkotien pihat.

Käsittely: esittelijä täydensi esitystä f) kohdan osalta kuulumaan seuraavasti: Liityntäpysäköinti edellyttää joko matkakortilla tunnistautumista voimassa olevalla kausi- tai arvolipulla tai 5 € kertapysäköintimaksua.

Päätös:

Hyväksyttiin esittelijän tekemä täydennetty esitys.

Lisäksi merkittiin että, lautakunnan jäsen Carita Orlando jätti pöytäkirjalausuman johon Juha Simonen ja Juha Hirvonen yhtyivät; Vastustan pysäköinnin maksullisuutta kaupunkikeskustoissa, erityisesti Tikkurilan keskustassa. Ennen päätöstä olisi pitänyt selvittää miten maksullinen pysäköinti vaikuttaa kokonaistaloudellisesti kaupungin tuloihin ja Tikkurilan vetovoimaisuuteen. Maksullisuutta ei tulisi missään tapauksessa ottaa käyttöön, ennen kuin Tikkurilan suurimmat rakennushankkeet ovat valmiita.

Liite:

Selvitys pysäköinnin maksamisesta Vantaalla 1.11.2016

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Henry Westlin puh. 09 8392 2427 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi